

Uten tittel (1995)

Michael O'Donnell

Det har lenge vært generell konsensus at et samfunn påvirkes av tilgangen på kunst i det offentlige rom.

I vellykkede tilfeller finner vi at offentlige miljø både berikes og stimuleres i møter mellom kunst og arkitektur. Kunsten alene kan fremstå som en katalysator. Den kan engasjere og stimulere. Satt i en arkitektonisk sammenheng kan den sågar bidra til å forme opplevelser og man kan oppnå en form for menneskeligjøring av det bygde miljøet.

Utenfor Kjell Arholms hus, der det helsevitenskapelige fakultet og institutt for sosialfag holder til, finner vi Michael O'Donnells verk *Uten tittel* fra 1995, som et bokstavelig talt skinnende eksempel på nettopp en slik vellykket samhandling mellom arkitektur, kunst og menneskene som ferdes her.

Selve bygningsmassen som utgjør Kjell Arholms hus består av lave kvadratiske komponenter, kledd i henholdsvis glass og teglstein. Arkitektene Ole Tønning og Knut Hoem har vinklet bygningens fløyer slik at det hele omkranser den åpne, hellelagte plassen hvor vi finner O'Donnells utsmykning.

Det store verket, der hver av halvkulene har en diameter på tre meter, består av bestanddeler som rustfritt stål, lys og vann. Sistnevnte mangler dessverre i skrivende stund.

To store, blanke kuler ligger lavt i terrenget. Kulene er gjennomskåret og vinklet slik at åpningene heller og vannet som i teorien skulle fylle de konkave rommene skal kunne renne utover kanten og ned i det grunne betongbassenget de ligger i. Som en Sareptas krukke eller et overflødigthorn vil den kontinuerlige flommen av vann kunne være et bilde på utdanningsstedet som en utømmelig kilde av kunnskap. I skrivende stund er verket tørrlagt og man finner heller ingen som har sett denne funksjonen før vannet "av praktiske hensyn" ble koblet fra etter at verket var

montert. Heldigvis da at det finnes historisk dokumentasjon i form av fotografier, blant annet på kunstnerens hjemmeside, hvor man kan se verket slik det var tenkt å framstå.

De massive kulene synes å vokse opp fra og sprengte seg gjennom bakken under oss, og ligger nede i en konstruert revne eller et krater i betonghellene. De runde formene utgjør en sterk kontrast til de tunge, rektangulære formene som bygningsmassen som omgir dem består av. Men på samme vis som arkitektene har valgt å legge bygningen kompakt og lavt i terrenget har kunstneren også plassert verket på bakkenivå i en form for speiling av omgivelsene.

Selve konstruksjonens overflate består av skiver av blankt, rustfritt stål som er sveiset sammen til den nevnte kuleformen. Stålet og de synlige sveisesømmene som kan gi assosiasjoner til en flykropp mot den gylne teglsteinen, det kalde materialet og det industrielle preget utgjør enda en kontrast mot den umiddelbare opplevelsen av organiske former. Det blanke stålet fanger og reflekterer lyset og fargene i naturen rundt seg – blå himmel, sollys, vegetasjon, mennesker – og tilfører en ytterligere dimensjon til verket. Samtidig lyser det fra nedfelte lyspunkter i forlengelser av kraterets sprekker – lys som danner linjer mellom kunstverket og bygningen, leder blikket og knytter det hele sammen.

Hadde verket fremstått slik det i sin tid ble skapt, i sin komplette form, ville vi også kunne høre den meditative lyden av rennende vann blandet med lyden fra mennesker og natur. I sin tørrlagte form må vi ta til takke med den slående, visuelle opplevelsen.

Tekst: Anne Therese Tveita